

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 549/2013-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť P. K., nar..., M., zastúpeného advokátkou JUDr. Ž. V., M., týkajúcu sa jeho syna J. K., nar..., vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky súvisiacim s rozhodovaním o platnosti jeho osobných dokladov a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. K. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júla 2013 doručená sťažnosť P. K., nar..., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. Ž. V., M., týkajúca sa jeho syna J. K., nar... (ďalej aj „syn sťažovateľa“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) súvisiacim s rozhodovaním o platnosti jeho osobných dokladov.

Ďalším podaním doručeným ústavnému súdu 10. júla 2013 sťažovateľ doplnil svoju pôvodnú sťažnosť; popisuje v ňom vznik celého sporu a v tejto súvislosti uvádza:

„...pretože aj keď synovi boli vydané všetky doklady: Dňa - 14. 3. 2013 Rodný list, dňa 9. 5. 2013 Občiansky preukaz a dňa 15. 5. 2013 Cestovný pas, pracovníčka MV SR Osobitná matrika pani Mgr. M. G., tento zápis 10. 6. 2013 vymazala z dôvodu, že syn nie je občan SR, čím zneplatnila všetky už vydané dokumenty. Dňa 9. 5. 2013 som však proti menovanej podal sťažnosť, proti jej svojvoľnému postupu pri zápise mena.

Menovaná však od začiatku celého sporu kvôli zápisu celého mena /J. K./ ako telefonicky tak aj písomne /mailom/ neustále zdôrazňovala, že syn je občan SR a ma voči SR nielen práva ale aj povinnosti rešpektovať zákony a predpisy a odkazovala ma ako písomne tak aj telefónom na Jazykovedný ústav SAV. Ten mi však v dvoch mailoch dal za pravdu.

Podľa môjho názoru pri Zápise o narodení - zápise mena Osobitná matrika MV SR, nepostupovala podľa zákonov uvedených aj na samotnom tlačive žiadosti: § 23 Zákona č. 154/1994 zákona o matrikách a § 35 Zákona č. 302/1994 a tiež podľa Zákona 300/1993 o mene a priezvisku, § 1 odsek (2), § 2 odsek (1) a (2), ďalej zákon 564/2008 článok I. § 2c, ktorý zdanlivo s vecou nesúvisí lebo pojednáva o zmene mena - no poukazuje na nutnosť brať v úvahu pri zápise mena aj iné občianstvo, ak toto žiadateľ má. Podľa predložených dokladov bolo zrejmé, že syn v čase podania žiadosti mal aj Ukrajinské štátne občianstvo.

A samotný výmaz zápisu? Príčina je jednoduchá a priehľadná: Moje neustále sa domáhanie vydania nového rodného listu a dopísania mena P. /zapísané ma iba J. K./.“

Sťažovateľ súčasne poukazuje v tomto doplnení sťažnosti na príslušné ustanovenia relevantných zákonov Slovenskej republiky, Európsky dohovor o občianstve (uverejnený pod č. 418/2000 Z. z.) a v tejto súvislosti konštatuje porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy. V podaní ďalej uvádza, čoho sa domáha:

„Naplneniu zákona aj Ústavy SR. Momentálne zlegalizovaniu všetkých už vydaných dokumentov/na základe už podanej žiadosti zo dňa 13. 2. 2013/ nového rodného listu so zapísaným celým menom J. K., ďalej bezplatnú výmenu resp. vydanie nového Občianskeho preukazu aj Cestovného pasu.

Zdá sa mi protiústavné svojvoľné odňatie štátneho občianstva následkom čoho slovensky občan nemôže vstúpiť na územie Slovenskej republiky. Teda zlegalizovaním už

vydaných dokladov umožniť štátnemu občanovi SR /môjmu synovi/ umožniť vstup na územie SR.

Či žiadam odškodné? Naozaj to neviem posúdiť, pretože ten stres a smútok, ktorý som zažil, keď som synovi oznámil, že musí vrátiť všetky doklady /kvôli domáhaniu sa práva zapísať celé meno do rodného listu/, pretože zákony, ktoré v marci 2013 platili už v júni neplatia a už nie je slovensky občan, neviem vyjadriť peniazmi. Ak je sťažnosť oprávnená /o čom som presvedčený/ otázku odškodného aj jeho výšku, ak nejaké náleží, nechám na rozhodnutí Ústavného sudu.

Či žiadam nejaké opatrenie proti Mgr. M. G.? Verte mi, je mi z toho akurát smutno, že štátny úradník na MV SR s takými právomocami rozhoduje o mene aj budúcnosti mladého človeka na základe vrtochov - a zákony, ktoré má napísané na samotnom tlačive žiadosti ignoruje. Pri výdaji takýchto dokladov by nemalo zostať na zodpovednosti a tým aj svojvôli jediného úradníka.“

Podaniami doručenými ústavnému súdu 11. júla 2013 sťažovateľ v zásade zopakoval svoje požiadavky a pripojil splnomocnenie pre advokátku JUDr. Ž. V., M., na svoje zastupovanie v konaní pred ústavným súdom.

Podaním doručeným ústavnému súdu 17. júla 2013 sťažovateľ pripojil k sťažnosti ďalšie dokumenty súvisiace s rozhodnutím o výmaze zápisu v osobitnej matrike vedenej ministerstvom a so zneplatnením všetkých už vydaných dokladov.

Podaním doručeným ústavnému súdu 22. júla 2013 sťažovateľ požiadal o vydanie predbežného opatrenia, a to „*zrušenia nariadenia o zneplatnení synových dokladov Občianskeho preukazu číslo... a Cestovného pasu číslo...*“. Túto požiadavku zopakoval aj podaním doručeným ústavnému súdu 2. augusta 2013.

Podaním doručeným ústavnému súdu 1. augusta 2013 sťažovateľ poukázal na nedostatky, chyby a tvrdí, že bol porušený zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov, a novela tohto zákona, a to zákon č. 250/2010 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon

Národnej rady Slovenskej republiky č. 40/1993 Z. z. o štátnom občianstve Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

V podaní doručenom ústavnému súdu 28. augusta 2013 sťažovateľ svoju argumentáciu o nezákonnom postupe ministerstva dokumentuje písomnosťami vydanými ministerstvom, ako aj Obvodným úradom K., ktoré k tomuto podaniu priložil.

K podaniu doručenému ústavnému súdu 5. septembra 2013 sťažovateľ pripojil potvrdenie o nadobudnutí ukrajinského štátneho občianstva jeho syna J. K. 5. októbra 2009, o udelenie ktorého požiadal sťažovateľ a matka J. K.

Sťažovateľ podáva sťažnosť v mene svojho syna na základe ním mu udeleného splnomocnenia z 24. júna 2013 (úradne overeného), ktorým ho splnomocňuje *„zastupovať... vo všetkých právnych úkonoch, podávaní žiadosti, sťažností, podnetov a iných právne účinných podaní“* v jeho mene *„preberanie obyčajnej, doporučenej a inej pošty, prevzatie hotovosti aj balíkov“*.

Napriek absencii petitu na rozhodnutie zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namieta porušenie čl. 2 ods. 2, čl. 5 ods. 1, čl. 7 ods. 1 a čl. 12 ods. 1 a 4 ústavy svojho syna J. K., nar..., postupom ministerstva súvisiacim s rozhodovaním o platnosti jeho osobných dokladov.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Sťažovateľ namieta protiústavnosť postupu ministerstva a v tejto súvislosti porušenie článkov ústavy v súvislosti s rozhodovaním o platnosti osobných dokladov svojho plnoletého syna (18 rokov dovŕšil...), a to rodného listu, občianskeho preukazu a cestovného pasu.

Ústavný súd v rámci svojej doterajšej judikatúry už vyslovil, že domáhať sa ochrany základných práv na ústavnom súde prostredníctvom sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže fyzická osoba alebo právnická osoba jedine v záujme ochrany svojich základných práv (I. ÚS 65/98, III. ÚS 301/04). Namietat' porušenie práv inej osoby môže iba zákonný zástupca takej osoby. Zákonný zástupca v takom prípade môže namietat' porušenie práv, dokiaľ zákonné zastúpenie trvá, a za predpokladu, že to nie je v rozpore s účelom zastúpenia (II. ÚS 4/96, II. ÚS 246/04).

Sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy môže oprávnená osoba teda namietať len porušenie svojich základných práv a slobôd. Sťažnosť v mene inej osoby možno podať vtedy, keď zákon výslovne ustanovuje, že tretia osoba je oprávnená uplatňovať cudzie práva (práva inej osoby), napr. by mohlo ísť o sťažnosť súvisiacu s aplikáciou § 15 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať práva na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

V danej veci podal sťažnosť otec, ktorý namieta porušenie práv svojho plnoletého syna (t. j. nie je jeho zákonným zástupcom) postupom ministerstva v súvislosti s rozhodovaním o platnosti jeho osobných dokladov. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ nie je aktívne vecne legitimovaný na podanie takejto sťažnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd v súlade s ústavou, zákonom o ústavnom súde a s prihliadnutím na svoju doterajšiu rozhodovaciu činnosť odmietol sťažnosť sťažovateľa ako podanú zjavne neoprávnenou osobou podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, pretože nie je nositeľom základných práv a slobôd, porušenie ktorých sťažnosťou namieta (II. ÚS 3/05, III. ÚS 464/2010, III. ÚS 281/2012).

Ústavný súd ďalej uvádza, že sťažnosť v predloženom znení neobsahuje ani po zohľadnení ďalších podaní náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde napriek tomu, že sťažovateľ je v konaní pred ústavným súdom zastúpený advokátkou. V tejto súvislosti ústavný súd uvádza, že podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov je advokát povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 610/2012).

Z uvedených dôvodov bol dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľa aj podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

Vzhľadom na skutočnosť, že sťažnosť podala zjavne neoprávnená osoba, ústavný súd nepovažoval za potrebné vyzývať sťažovateľa, aby ju doplnil, resp. odstránil jej nedostatky v zákonom predpísaných náležitostiach.

Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o pravosti osobných dokladov syna sťažovateľa poukazuje ďalej na prioritnú (oprávnenú) možnosť dotknutej osoby (syna sťažovateľa) využiť právne prostriedky na ochranu svojich práv v systéme správneho súdnictva pred všeobecnými súdmi, čo by mohlo zakladať ďalší dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu (vychádzajúc z jeho subsidiárnej právomoci zakotvenej v čl. 127 ods. 1 ústavy vo vzťahu ku všeobecným súdom).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2013